

S Markétou Zemanovou nejen o energetice

První rozhovor jsme vedli s MARKÉTOU ZEMANOVOU, členkou Rady Energetického regulačního úřadu, a to nejen o energetice. Energetický regulační úřad (ERÚ) je dlouholetým partnerem Svazu a pod jeho záštitou se také konference koná.

Odkud pocházíte?

Moje soukromí a práce se hezky protnulý v Jihlavě, kde bydlím od narození a kde má zároveň sídlo náš úřad. Jedná se o skvělé město pro život, ani velké, ani malé, s kompletní občanskou vybaveností, památkami a krásnou ZOO. Mám ale ráda celou Vysočinu, ideální kraj pro turistiku a objevování krás přírody.

Měla jste někdy příležitost se aktivně zapojit do směřování či fungování nějakého města (obce) a jak?

Mojí první pracovní štačí byl Krajský úřad Kraje Vysočina. Z pozice právnice, která funguje „průřezově“, jsem mohla dobře pochopit fungování samosprávy, což můžu využít při poradenství městům a obcím. Tuším, co činnost pro ně obnáší, vím, že úředníci musí myslet na spoustu věcí. A dokážu se vcítit do pozice kolegů, kteří za města a obce uzavírají smlouvy.

ERÚ je významná instituce, která má velký vliv na rozvoj energetiky v Česku. V názvu máte slovo regulace, zdaleka to není ale jediná činnost, kterou ERÚ dělá. Energetika je velmi komplexní obor a ERÚ komplexní úřad. Mojí hlavní parketou je

pomoc spotřebitelům, tedy potenciálně všem domácnostem v republice. Radíme – jak obecně, tak individuálně, řešíme spotřebitelské spory... Obce zákon chrání o poznání méně, o to důležitější je spolupráce se Svazem měst a obcí. Velkým tématem je nyní rozjezd komunitní energetiky, do níž se města a obce napříč republikou zapojují. Dlouhodobě se pak věnujeme poradenství v oblasti smluv na energii.

Na konferenci se budeme intenzivně věnovat také legislativě. Před námi je LEX OZE III – co od něj mají města a obce očekávat?

Po připravované novelizaci je bude energetický zákon více chránit. Například by měly mít možnost ukončit smluvní vztah s dodavatelem, který si dopředu nezajistí dostatek plynu nebo elektřiny. Obce a města, které mají vlastní fotovoltaickou či větrnou elektrárnu, pak budou moci ukládat elektřinu, případně poskytovat tzv. agregaci flexibility, tedy pomáhat při zajišťování rovnováhy v síti. To může představovat zajímavý zdroj příjmů.

Vysvětlíme si na konferenci otázku, zda je potřeba mít obavy z případné změny dodavatele elektrické energie a na co se při tom zaměřit?

Ano a bude na to zaměřen i praktický workshop. A v krátkosti, nač si dát pozor? Zvláště v případě obcí je klíčové neukvapit se už při uzavření smlouvy. Obvykle nemají standardizované, ale individuální podmínky. A pokud pro ně nejsou výhodné nebo se dodavatel nechová zcela korektně, je cesta k řešení složitější než u domácností. Při samotné změně dodavatele je nejdůležitější si důkladně prostudovat stávající smlouvu. Blíží se výročí? Jak vysoké sankce se musí hradit v případě předčasného ukončení? Pozor také na nepoctivé zprostředkovatele a jejich nereálné sliby.

Jedna z přednášek se bude věnovat také tématu aktivního zákazníka a společnosti, můžete nám toto téma přiblížit?

Oba pojmy jsou spojené s nově umožněným sdílením elektřiny. Zvláště pro menší obce je vhodný nejjednodušší režim aktivního zákazníka. Tato skupina může mít až

11 členů rozmístěných libovolně po Česku. Elektřinou, kterou vyrobíte, tak můžete zásobovat například domov seniorů, školu, ale i soukromé objekty mimo obec. Energetická společenství a společenství pro obnovitelné zdroje mohou mít až tisíc členů, jejich zřízení je ale administrativně složitější a je nutná registrace na ERÚ.

Často varujete obce před energošmejdami, máte nějaké signály, že je tento trend na ústupu?

Pokud srovnáme současnost s obdobím kolem roku 2018, pak stížností na energošmejdami výrazně ubylo. V energetické

krizi jejich aktivita prakticky ustala, oživení trhu v loňském roce s sebou naopak přineslo i aktivizaci těchto nepoctivých zprostředkovatelů a stížností nám stále přibývá. Pro obce je obzvlášť palčivým problémem podomní prodej, který májí některé zakázaný ještě „postaru“, podle živnostenského zákona. Pokud tomu tak je, je potřeba ho aktualizovat podle vzoru na našem webu.

Může se z vašeho pohledu opakovat situace s Bohemia Energy?

Dodavatelé jsou obchodníci, nepodléhají naší regulaci. Trh monitorujeme, a to nad

rámec svých zákonných povinností, s novelou Lex OZE III se nám v tomto směru pravomoci ještě rozšíří. Pořád ale platí, že obchod s elektřinou a plynem je konkurenční prostředí, řídí se vývojem na trhu, a zcela zabránit krachu jakéhokoliv obchodníka tedy nemůže nikdo. Situace v roce 2021 byla ale velmi specifická a já pevně věřím, že nic podobného v dohledné době nezažijeme.

*za rozhovor děkuje
Martina Lehmannová a Alena Klímt
za poskytnutí fotografií děkujeme
Energetickému regulačnímu úřadu*